

Üniversite Kütüphanelerinde Web Tabanlı Konu Rehberleri Kullanımı

Giullian ve Zitser (2015, s.171) Web’de akademik araştırma yapmanın
“itfaiye hortumundan su içmek”

kadar imkânsız bir şey olduğunu
kütüphanecilerin görevinin bunu

“çeşmeden su içmeye”

yaklaştırması gerektiği düşüncesi dile getirilmiştir.

- Gullian, J. C. ve Zitser, E. A. (2015). Beyond libGuides: the past, present, and future of online research guides. *Slavic & East European Information Resources*, 16 (4), 170-180

Konu Rehberleri (Subject Guides)

- **Kütüphane kılavuzları (library pathfinders)**
- **Araştırma rehberleri (Research guides)**
- **belirli bir disiplin içinde referans kaynaklarının, web sitelerinin, veritabanlarının, dergilerin, kitapların, haberlerin ve internet kaynaklarının yer aldığı sistemlerdir.**
- **Amaç; öğrencilerin ve akademisyenlerin belirli bir konu veya disiplinde araştırma yapmak için başvurduğu temel bilgi kaynaklarından nasıl yararlanacağını konusunda yardımcı olmak**
- **Çoğunlukla üniversite kütüphanelerinde kullanılan**
- **Danışma hizmeti**
- **Araştırma yöntemlerine yönelik kullanıcı eğitimi**

Z Kuşuğu Öğrencileri ve Konu Rehberleri

- “2000-2018 arası dünyaya geldiğini varsaydığımız Z kuşuğu oranı Türkiye nüfusunun yüzde 30’u. Diğer bir deyişle ülkemizde 24 milyondan fazla bebek, çocuk, ergen ve ilk genç var” (Kuran, 2018, s. 132).
- Z kuşuğu öğrencilerinin özellikleri nedir?
- Z kuşuğu öğrencileri ne istiyor?
  - «Bilişsel Esneklik» yetkinliği
  - «Özyönetimli» eğitim ihtiyaçları
- Üniversite kütüphanelerinin günümüzde tüm zamanlardan daha çok kullanıcı odaklı içerik sunma zorunluluğu vardır. Öğrenciler,
  - Kendi gereksinimlerine uygun,
  - kullanılabilirliği sade ve hızlı aynı zamanda da güncel olan hizmet, araç ve ürünler istemektedir.
  - Düşüncesini konuşmaktan çok yazarak paylaştığı çevrimiçi, dinamik ve canlı ortamları tercih etmektedir.
- Kuran, E. (2018). Telgraftan tablete Türkiye’nin 5 kuşuğuna bakış. İstanbul: Destek Yayınları.

Değişen Kütüphaneci Rolü ve Konu Rehberleri

- Kütüphanecinin değişmeyen rolü bilgi kaynaklarını toplaması, bilgiyi organize etmesi ve bilginin toplumsallaşmasını sağlamasıdır.
- Yeni neslin bilgi arama davranışları ile birlikte değişen araştırma sürecinde çalışmalar öğrencilerin internette arama yaptıktan sonra kaynakları bulamazlarsa konuları değiştirdiğini göstermektedir. Bu nedenle kütüphaneciler bilimsel kaynaklarla ilgili bağlantılar sağlamak durumdadırlar.
- Eğitimin her alanında gençlerle birlikte öğrencek modellerin kurulması gerekmektedir.
- Yeni nesil için öğrenme konu hakkında bilgisi olan bir kişinin bilgisini dayatmasından çok onlarla birlikte öğrenilen çift yönlü bir akışta olmalıdır.
- Dolayısıyla başladıkları her işi teknoloji ile harmanlayan bu kuşakla kurulan ilişkilerde amacımızı doğru aktarma, paylaşmak ve bir aidiyet yaratmak çok önemlidir.
- Çünkü “infobezite (bilgi obezitesi)” çağında yaşayan büyük veri setleri içinde boğulan bir kuşağa dokunmaya çalışmak gibi zor bir işimiz mevcut

Değişen Kütüphaneci Rolü ve Konu Rehberleri

Yale University Library

Yale University Library > Yale University Library Research Guides > Home

Search:

Showing 436 Guides Display By Popularity

Comparative Literature ⓘ	Dec 20, 2017	71,984
Getting Started with Bloomberg ⓘ	Sep 14, 2018	63,654
Film Studies Research Guide ⓘ	Jul 18, 2016	58,500
Linguistics ⓘ	Dec 20, 2017	42,211
Choosing a Journal for Publication of an Article ⓘ	Sep 17, 2018	38,770
Get it @ Yale ⓘ	Aug 22, 2018	38,260
Quick Guide on Citation Style for Chinese, Japanese and Korean Sources ⓘ	Sep 4, 2018	22,556
Media, Popular Culture, and Communication Rights Research Guide ⓘ	Dec 8, 2015	18,579
Borrowing Guide ⓘ	Aug 27, 2018	16,000
About the Library ⓘ	Sep 7, 2018	12,144

Guides

- [Guides by Subject](#)
- [Citing, Writing, Publishing](#)
- [Course Guides](#)
- [Geographic Information Systems](#)
- [Research Support and Library Services](#)
- [All Guides](#)

Database List

Full list of Databases the library subscribes to, including trial access.

[Go to the Database List](#)

Değişen Kütüphane ve Konu Rehberleri

- **“Kullanıcı Merkezli” kütüphane yaklaşımı**
- **Uzaktan eğitim öğrencilerin değişen öğrenci profiline hitap eden bir uygulamadır ve üniversitelerde artış göstermektedir**
- **Üniversite kütüphanelerinin uzaktan eğitim öğrencilerine de kütüphane hizmetlerini ulaştırması gerekmektedir.**
- **Kütüphaneciler öğrencilerin rahat edeceği teknolojiyi kullanarak çok yönlü bir kütüphane için çalışmalar yapmalıdır.**
- **web tabanlı konu rehberleri kütüphanenin bütünüyle yürüttüğü hizmetleri tek bir portal üzerinden öğrencinin internete bağlanabildiği her yere taşıyan yani öğrenci nerde ise orda olan bir yapıdır.**

Değerlendirme ve Sonuç

- ▶ Üniversite kütüphaneleri, çoğunluğunun bir tık ile istenilen her türlü bilgiye ulaşabileceğini düşünen Z kuşağı hedef kitlesine değerlerini kanıtlamak gibi bir zorlukla karşı karşıyadır.
- ▶ Yazarın ifadesiyle webde akademik araştırma yapmanın “itfaiye hortumundan su içmek” kadar imkânsız olduğu günümüzde, üniversite kütüphanelerinin ortaya koyduğu değer doğru, güvenilir, süzülmüş ve başka yollarla erişimi mümkün olmayan bilgi kaynaklarına erişim sağlamasıdır.
- ▶ Üniversiteler öğrencileri çağın yetkinlikleriyle donatma sorumluluğunu, yeni nesil üniversite öğrencilerine kendi gereksinimlerine uygun, kullanılabilirliği sade ve hızlı aynı zamanda güncel olan hizmet, araç ve ürünler sunarak yerine getirilebilecektir.
- ▶ Bu nedenle, web tabanlı konu rehberleri aracılığıyla sunduklarımızın yalnızca tüketicisi değil üreticisi de olan bu sebeple ürün kadar ortamı ve işbirliğini de önemseyen yeni nesil kullanıcılar için etkin bir kütüphane hizmeti olacaktır.

Değerlendirme ve Sonuç

- Binici (2013), Türkiye'deki üniversite kütüphanelerinde web tabanlı konu rehberi hizmeti veren kütüphanelerde durum saptaması yaptığı çalışmasında yalnızca 4 üniversitede toplam 130 rehber hazırlandığını tespit etmiştir.
- Yale Üniversitesi'nde hem bir disipline hem de derse yönelik hazırlanan 436 rehber olduğu göz önünde bulundurulduğunda ülkemizde araştırma kütüphanelerinde çok yaygın olmadığı sonucuna varmak mümkündür.
- Yale Üniversite'ndeki kütüphane ve bilgi hizmetlerinin gelişmişliği ve konu uzmanlığı yaklaşımı ile ülkemizi kıyaslamak gerçekçi olmayabilir ancak bir ütopya gibi yaklaşmak da doğru değildir.
- Aksine kütüphane ve bilgi hizmetlerinin çokça geliştiği kütüphanelerde web tabanlı konu rehberlerinin yaygın olarak kullanılması, günümüzde bu hizmetlere duyulan ihtiyacın bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir.

TEŐEKKÖR EDERİM

TUĐÇE KOZAN